

Sygn. akt I ACa 884/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Tomasz Ślęzak (spr.)
Sędziowie :	SA Małgorzata Wolczańska SO del. Lucyna Morys-Magiera
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody górniczej

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt II C 5/14

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki 1 800 (tysiąc osiemset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Lucyna Morys-Magiera	SSA Tomasz Ślęzak	SSA Małgorzata Wolczańska
-------------------------------	-------------------	---------------------------

I ACa 884/16

UZASADNIENIE

Powódka A. W. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 669 600 złotych lub naprawienia szkody górniczej w drodze restytucji naturalnej.

Powódka podała, że jest właścicielką budynku położonego w K. przy ulicy (...). Budynek ten dotknięty jest wpływami ruchu górniczego pozwanej deformacji nieciągłej, która powoduje jego przechylenie oraz uszkodzenie konstrukcji budynku w postaci pęknięć i zarysowań. Począwszy od 2001 roku powódka i pozwana co 2 lata naprawiali powstałe uszkodzenia. W 2008 roku KWK (...) zleciła biegłemu rzeczoznawcy A. G. wykonanie opinii techniczno- ekonomicznej usunięcia deformacji. Wnioski z opinii tej nie zostały przez pozwaną uwzględnione. Biegły zalecił wypłacenie jednorazowego wynagrodzenia za budynek w wysokości 650 000 złotych. Pozwana nie wzięła tej opinii pod uwagę skutkiem czego były kolejne naprawy. Pismem z dnia 25 marca 2011 roku powódka zgłosiła pozwanemu szkody górnicze w postaci pochylenia budynku o wielkości 24,1 promil. Ściany budynku są spękane, budynek jest zalewany, na ścianach pojawił się grzyb. W połowie 2011 roku powódka była zmuszona do opuszczenia nieruchomości gdyż dalsze tam przebywanie zagrażało życiu lub zdrowiu . Pismem z dnia 11 września 2011 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 669 000 złotych tytułem jednorazowego odszkodowania.

Pozwana - (...) Spółka Akcyjna w K. wniosła o polubowne załatwienie sporu. Natomiast po sporządzeniu opinii przez biegłych wskazała, że naprawa szkody górniczej powinna nastąpić w drodze restytucji naturalnej.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Katowicach zobowiązał pozwaną do naprawienia szkód górniczych w nieruchomości powódki położonej w K. przy ul. (...) w następujący sposób: w nawierzchni podwórza przez rozebranie zdeformowanych i wypiętrzonych fragmentów nawierzchni z kostki klinkierowej i wykonanie od nowa z wykorzystaniem materiałów nadających się do ponownego zabudowania i uzupełnienie kostek klinkierowych uszkodzonych, rozebranie zdeformowanych fragmentów nawierzchni z kostki betonowej i wykonanie od nowa z uzupełnieniem materiałów nie nadających się do ponownego zabudowania, wykonanie robót towarzyszących i porządkowych; w ogrodzeniu przez rozkucie bruzd w cokołach ogrodzenia betonowego i uzupełnienie betonu, rozebranie wychylonych z pionu fragmentów cokołu i wykonanie od nowa, przemurowanie pęknięć słupków ceglanych ogrodzenia frontowego z naprawą uszkodzonych tynków, rozebranie zdeformowanych metalowych przesł dokonać niezbędnych napraw i ponowne zabudowanie, wyregulowanie bramy i furtki metalowej ogrodzenia, wykonanie robót towarzyszących, w tym malowanie przesł bram z furtką farbą olejną, ujednolicenie tynków słupków i cokołów ogrodzenia frontowego oraz wykonanie robót towarzyszących po remoncie; w budynku mieszkalnym przez wykonanie rektyfikacji metodą DMT w szczególności: wykonanie robót przygotowawczych określonych w pkt 7.1 dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G. wykonanie rektyfikacji budynku w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., wykonanie robót odtworzeniowych po rektyfikacji w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., wykonanie robót instalacyjnych w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., naprawę i ujednolicenie elewacji w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., wykonanie robót remontowych towarzyszących w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G. - określając przybliżony koszt naprawy szkody górniczej na kwotę 536.488,08 złotych. W pozostałej części dotyczącej żądania zapłaty odszkodowania Sąd Okręgowy powództwo oddalił i orzekł o kosztach procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka jest właścicielką nieruchomości położonej w K. przy ulicy (...). Na nieruchomości powódki występują szkody górnicze. Jest bezsporne, że nieruchomość powódki pozostaje w obrębie deformacji nieciągłej ruchu zakładu (...). Budynek jest zabezpieczony przed wpływami górniczymi w zakresie IV kategorii wpływów. Szkody górnicze w budynku mieszkalnym występują w postaci wychylenia budynku od pionu 24,1 promil. Ponadto w budynku i jego otoczeniu występują szkody górnicze w postaci pęknięć, zarysowań i deformacji jego elementów. Naprawa szkód górniczych w nieruchomości powódki jest możliwa i ekonomicznie opłacalna.

Z punktu widzenia zakresu zaskarżenia istotne są ustalenia Sądu pierwszej instancji dotyczące rektyfikacji budynku. Sąd ten ustalił mianowicie, że naprawa szkody górniczej w budynku mieszkalnym powinna nastąpić przez wykonanie rektyfikacji metodą DMT, w szczególności przez wykonanie robót przygotowawczych określonych w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. im. K. G., wykonanie rektyfikacji budynku w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., wykonanie robót odtworzeniowych po rektyfikacji w

sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., wykonanie robót instalacyjnych w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., naprawę i ujednolicenie elewacji w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G., wykonanie robót remontowych towarzyszących w sposób określony w pkt (...) dokumentacji technicznej autorstwa dr hab. inż. K. G.. Koszt rektyfikacji wraz z robotami towarzyszącymi to kwota 525 488,08 zł brutto. Wartość odtworzeniowa nieruchomości powódki to kwota 557 876,47 zł.

W oparciu o te ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie nie było żadnych wątpliwości co do tego że szkody na nieruchomości powódki ujawniły się przed 1 stycznia 2012 roku i zastosowanie powinna znaleźć tzw. stara ustawa prawo geologiczne i górnicze. W tym stanie rzeczy sposobem naprawy szkody górniczej powinna być restytucja naturalna. Wykonanie rektyfikacji budynku wraz z pracami towarzyszącymi pozwoli w pełni na uzyskanie walorów użytkowych i estetycznych budynku powódki. Porównanie wartości odtworzeniowej nieruchomości powódki z szczegółowo opracowanym kosztorysem naprawy szkód górniczych prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż naprawa jest możliwa zarówno technicznie jak i ekonomicznie opłacalna.

Jako podstawa rozstrzygnięcia wskazane zostały przepisy art. 94 ust. 1 i 3 oraz art. 95 ust. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (j. t. Dz. U. z 2005 r. nr 228 poz. 1947 ze zm.) oraz art. 363 § 1 k.c., a także art. 98 k.p.c. i art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W apelacji od tego wyroku pozwana, zaskarżając wyrok w zakresie wskazanej w nim metody rektyfikacji budynku, zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 94 ust. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i wskazanie wymienionej metody jako sposobu przywrócenia stanu poprzedniego podczas gdy, zdaniem skarżącego, wybór sposobu przywrócenia stanu poprzedniego nie uzasadnia wskazania konkretnych usług czy produktów.

W oparciu o ten zarzut pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez pominięcie w opisie robót koniecznych do rektyfikacji budynku metody DMT (punkt pierwszy tiret czwarte wyroku) oraz odstąpienie od obciążania stron postępowania kosztami procesu i uznanie, że koszty zastępstwa procesowego wzajemnie się znoszą.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w okolicznościach tej sprawy nie ulega wątpliwości, iż zastosowanie mają tu przepisy ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. nr 228 poz. 1947 ze zm.). W szczególności art. 94 ust. 1 tej ustawy przewiduje, że sąd orzekając o sposobie naprawienia szkody górniczej poprzez przywrócenie stanu poprzedniego zobowiązany jest szczegółowo i precyzyjnie określić jakie czynności i prace obowiązany jest wykonać pozwany w celu przywrócenia stanu poprzedniego, w tym i wskazać metodę rektyfikacji budynku. Jest to pogląd wyrażony także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok z 13 października 2011 r., V CSK 434/10). W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wyjaśnił, że nie jest wystarczające wskazanie ogólnego sposobu przywrócenia stanu poprzedniego, tj. prostowanie (rektyfikacja) budynku, gdy istnieje kilka metod rektyfikacji. Po pierwsze dlatego, że faza postępowania wykonawczego ma zapewnić jedynie egzekucję obowiązku nałożonego w postępowaniu rozpoznawczym. Natomiast to faza postępowania rozpoznawczego rozstrzyga o roszczeniu uprawnionego i decyduje o obowiązkach zobowiązanego, a prawidłowa subsumpcja żądania opartego na przepisie art. 94 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego, o ile to żądanie jest usprawiedliwione, powinna ocenić żądanie przywrócenia stanu poprzedniego, stosownie do warunków danego przypadku i wskazanej przez biegłego, najbardziej adekwatnej metody uczynienia temu zadość. Z tej to też przyczyny nakazanie pozwanemu przywrócenia stanu poprzedniego, które zapewnia swobodę wyboru metody rektyfikacji narusza art. 94 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego. Po drugie dlatego, że art. 1049 § 1 k.p.c. poza zapewnieniem wierzycielowi prawa do zastępczego wykonania na koszt dłużnika nałożonego nań w tytule egzekucyjnym obowiązku, którego ten nie wykonał

w wyznaczonym terminie, nie daje podstaw do kontroli wyboru przez dłużnika metody rektyfikacji przez Sąd, jako organ egzekucyjny (art.759 k.p.c.), który nie ocenia zasadności dokonanego w tytule egzekucyjnym rozstrzygnięcia (art. 804 k.p.c.).

Z poglądem tym należy się zgodzić i ma on znaczenia także dla rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej. Sąd pierwszej instancji wprawdzie nie wyjaśnił w motywach swojego wyroku wyboru metody DMT jako sposobu rektyfikacji budynku powódki ograniczając się do ustalenia, że naprawa szkody górniczej w tym budynku powinna nastąpić przez wykonanie rektyfikacji tą metodą, ale czyniąc te ustalenia powołał się na opinię biegłego sądowego M. S. wydaną w sprawie. Biegły ten po zakwestionowaniu przez pozwaną wskazania metody DMT w opinii podstawowej, w opinii uzupełniającej stwierdził, że wykonywana metodą DMT rektyfikacja jest technologicznie bardzo zaawansowana, istnieje bowiem możliwość korygowania w trakcie rektyfikacji wielkości podnoszenia poszczególnych fragmentów bryły prostowanego budynku (karta 302 akt). A zatem Sąd pierwszej instancji precyzując w zaskarżonym wyroku w sposób przywrócenia stanu poprzedniego poprzez rektyfikację budynku metodą DMT w prawidłowy zastosował przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze, w tym kwestionowany w apelacji art. 94 ust. 1 tej ustawy. Wyboru tej metody nie mogą podważyć zawarte w apelacji argumenty o rzekomo monopolistycznej pozycji przedsiębiorstwa ją stosującego. Jest to zagadnienie pozostające poza sferą ustaleń koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy, tym bardziej, że na zasadność wyboru tej metody wskazał biegły sądowy.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację, o kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygając w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 4 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Lucyna Morys-Magiera SSA Tomasz Ślęzak SSA Małgorzata Wolczańska